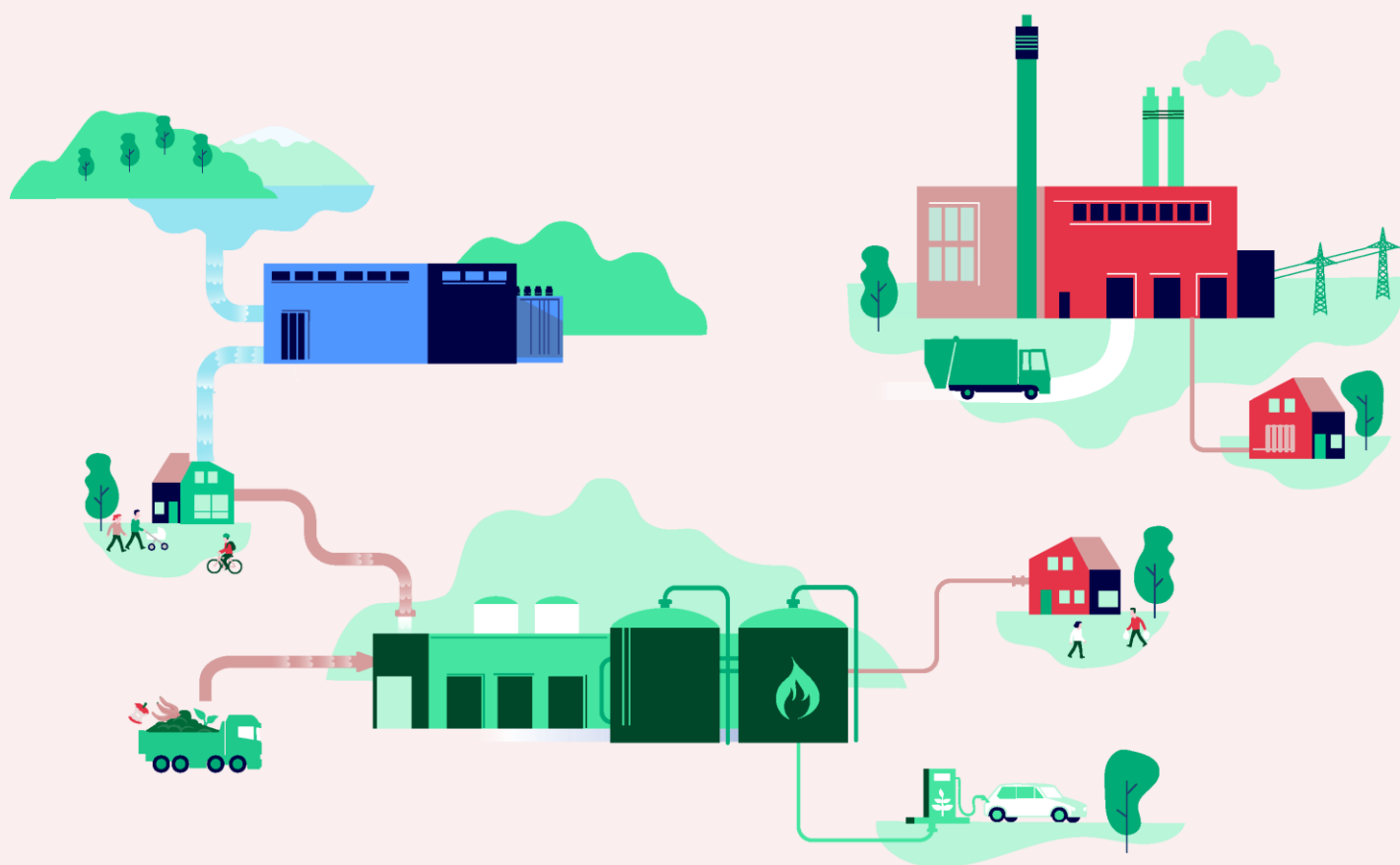

Økonomiplan 2024 - 2028

I·V·A·R

2024-2028 ØKONOMIPLAN

1	INNLEDNING	1
2	VISJON OG HOVEDMÅL	1
2.1	Visjon	1
2.2	Hovedmål	1
2.3	Bærekraftsmål	2
3	VIRKEOMRÅDE OG STYRING	2
3.1	Eierskap og formål	2
3.1.1	IVAR bidrar til å nå ambisiøse miljømål	3
3.1.2	Pådriver i den sirkulære økonomien	3
3.1.3	Omstilling.....	4
3.2	Status og prioriterte oppgaver	4
3.2.1	Vann.....	4
3.2.2	Avløp.....	5
3.2.3	Gjenvinning	5
	ØKONOMIPLAN FOR 2024 - 2028	8
3.3	Forutsetninger	8
3.3.1	Investering.....	8
3.3.2	Finansiering og renteutvikling	8
3.3.3	Driftsnivå	10
3.3.4	Befolkningsutvikling	10
3.3.5	Selvkostpriser	10
3.4	Vann	11
3.4.1	Priser	11
3.4.2	Økonomisk prognose.....	12
3.5	Avløp	13
3.5.1	Planlagte investeringer	13
3.5.2	Priser	13
3.5.3	Økonomisk prognose.....	14
3.6	Gjenvinning	15
3.6.1	Planlagte investeringer	15
3.6.2	Priser	15
3.6.3	Økonomisk prognose.....	16
3.7	Kommune-VAR og næring	17
3.8	IVAR – Renovasjon Ryfylke	18
4	OPPSUMMERING AV ØKONOMIPLAN 2024 – 2028	19

1 INNLEDNING

Økonomiplanen for 2024 - 2028 følger opp IVARs visjon og hovedmål vedtatt i november 2021. Målene gir retning for IVARs arbeid med å hjelpe regionen til å lykkes med det grønne skiftet, samtidig som vi bevarer fokus på IVARs arbeid for sikker forsyning gjennom effektive samfunnsløsninger som bidrar til robust økonomi. Oppfyllelse av hovedmålene vil gjøre at IVAR vil gi et særskilt bidrag til å nå noen utvalgte av FNs bærekraftsmål.

Økonomiplanen tar opp i seg styrets løpende økonomiske vurderinger og disposisjoner.

Budsjettet for 2024 inngår som første år i økonomiplanen. Økonomiplanen er et styringsdokument som gir en helhetlig oversikt over de økonomiske disposisjonene i selskapet. Arbeidet med budsjettet rullerer og tar utgangspunkt i rammene satt i økonomiplanen.

Bruken av 5-årsplaner medfører at eierkommunene får signal om priser og prisprognoser på et tidlig tidspunkt, men det er viktig å være oppmerksom på at endringer likevel kan forekomme som følge av endringer i IVARs rammebetingelser, eller andre forhold.

Ustabil prisutvikling for energi og andre innsatsvarer, samt usikkerhet om fremtidig renteutvikling, gjør det særlig krevende å gi trygge prisprognoser også i denne økonomiplanen. Det er derfor i større grad en vanlig heftet usikkerhet ved prognosene for IVARs kostnader.

Brannen ved ettersorteringsanlegget på Forus i juli 2022 satte anlegget ut av spill. Hoveddelen av restavfallet leveres inntil videre direkte til forbrenning, uten forutgående utsortering til materialgjenvinning. De innbyggerne som ønsker det kan sortere ut plast, og IVAR sender dette til sortering i europeiske anlegg for videre materialgjenvinning.

2 VISJON OG HOVEDMÅL

2.1 Visjon

Visjonen er: **Et samfunn der ingenting går til spille.**

2.2 Hovedmål

Målene er fordelt på tre områder. Hvert område har et hovedmål og tre delmål.

- IVAR sitt samfunnsoppdrag
- Hvordan IVAR jobber
- IVAR som arbeidsplass

IVARs samfunnsoppdrag	Hvordan IVAR jobber	IVAR som arbeidsplass
Vi skal være ledende innen bærekraftige samfunnsløsninger	Vi skal være kunnskapsrike og i spissen for bedre løsninger	Vi skal være en utviklende og inkluderende arbeidsplass
Vi skal være et regionalt fyrtårn for klima og miljø.	Vi skal være kostnadseffektive og skape smarte løsninger.	Vi skal samarbeide på tvers og gjøre hverandre gode.
Vi skal levere samfunnskritiske tjenester – alltid.	Vi skal søke samarbeid for å utvikle gode tjenester i regionen	Vi skal ha et arbeidsmiljø som bygger på respekt og raushet.
Vi skal holde ressursene i kretsløpet.	Vi skal stadig forbedre oss.	Vi skal tilrettelegge for utvikling og læring.

2.3 Bærekraftsmål

Gjennom realisering av IVARs hovedmål vil vi gi viktige bidrag til å nå følgende av FN sine bærekraftsmål:

- Nr 6: Rent vann og gode sanitærforhold
- Nr 7: Ren energi til alle
- Nr 11: Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- Nr 12: Ansvarlig forbruk og produksjon
- Nr 14: Livet i havet
- Nr 17: Samarbeid for å nå målene

3 VIRKEOMRÅDE OG STYRING

3.1 Eierskap og formål

Selskapet eies av kommunene Gjesdal, Hjelmeland, Hå, Klepp, Kvitsøy, Randaberg, Sandnes, Sola, Stavanger, Time, Strand og Suldal. Totalt antall innbyggere er ca 360 000.

IVAR ledes av et representantskap som består av en representant fra hver av de 12 eierkommunene. Representantene har stemmevekt i henhold til eierkommunens eierandel. Representantskapet velger 5 medlemmer til IVARs styre, og de ansatte velger 2 medlemmer og 2 observatører til styret. Styret ansetter administrerende direktør.

IVAR har som formål å anlegge og drive kommunaltekniske fellesanlegg for vann, avløp og gjenvinning. Selskapet kan påta seg andre arbeidsoppgaver eierne og selskapet måtte bli enige om. Selskapet kan også inngå samarbeidsavtaler med kommuner, andre selskaper og virksomheter.

Selskapet kan delta på eiersiden i andre selskaper, når dette ligger innenfor de rammer IKS-loven og eventuelle andre lover/forskrifter angir for selskapets deltakelse i selskaper/forretningsdrift.

Selskapet er sertifisert i henhold til standardene ISO 9001 og ISO 14001, og dette gir et godt grunnlag for å møte forpliktelser og mål innenfor kvalitet, helse, miljø og sikkerhet.

3.1.1 IVAR bidrar til å nå ambisiøse miljømål

IVARs eierkommuner har de siste årene vedtatt tydelige miljømål gjennom egne klima- og miljøplaner eller kommuneplaner. Målene setter rammer for en mer bærekraftig samfunnsutvikling, men stiller også krav til driften av de kommunale tjenestene.

Gjennom gode helhetsløsninger for vann, avløp og gjenvinning er IVAR en viktig bidragsyter for å nå flere viktige miljømål for samfunnsutviklingen. Sammenligninger viser at våre eierkommuner har høy måloppnåelse når det gjelder miljøkrav innenfor vann, avløps- og gjenvinningstjenestene.

IVAR bidrar til å oppfylle miljømål også gjennom sin egen drift, ved blant annet å benytte fossilfrie driftsmidler i så stor utstrekning som mulig, og legge til rette for fossilfrie anleggsplasser for anlegg der vi er byggherre.

IVAR utarbeider klimaregnskap for gjenvinningsområdet, vann og avløp. Dette gir både oss og eierne mulighet til å overvåke oppnåelsen av klimamål. Det pågår arbeid med å utvikle klimaregnskapet til også å omfatte vår utbyggingsaktivitet, samt å harmonisere metodikk og fremstilling av klimaregnskapet på tvers av de ulike tjenestene.

3.1.2 Pådriver i den sirkulære økonomien

Fremveksten av den sirkulære økonomien gjør at IVAR i fremtiden blir en produsent av nye råvarer, og i mindre grad er en behandler av avfall og avløp gjennom lineære prosesser. Slik bidrar vi til å redusere behovet for jomfruelige råvarer, og reduserer klimautslippene.

Den sirkulære økonomien vil også medføre en omstilling for organisasjonen, der det blir særlig viktig å bygge opp kompetanse på nedstrømsmarkedet for våre resirkulerte råvarer. Dette er fortsatt et umodent marked, og det vil være krevende å sikre stabil etterspørsel etter våre råvarer.

På våre anlegg på Grødal og Mekjarvik produserer IVAR biogass basert på matavfall og slam fra avløpsrensing. Bioresten som blir igjen etter gassproduksjonen benyttes til jordforbedring i Sør-Norge, eller inngår i produksjon av gjødsel som for tida selges til et norsk selskap som videreselger til Vietnam.

Selv om vi i dag har løsninger for håndtering av all vår biorest, er en stabil, miljømessig og økonomisk gunstig håndtering av bioresten fra våre anlegg en kontinuerlig utfordring. I IVAR sitt nærområde er det allerede et gjødseloverskudd på grunn av omfattende husdyrhold i landbruket. Det er ventet endringer i regelverket for gjødselvarer som kan få betydning for bruken av biorest. Fremtidig utvikling av

rammebetingelser for anvendelse av jordprodukter og gjødsel basert på avløps slam er uforutsigbar, og dette området vil kreve oppmerksomhet fremover.

3.1.3 Omstilling

Husholdningene har det siste halvåret opplevd en stor kostnadsøkning som følge av økte strømutfgifter, renteøkning og økte priser generelt. Økning i gebyr for kommunale tjenester kommer på toppen av dette. Det er dermed særlig viktig å sikre kostnadseffektiv drift av offentlige tjenester. I 2024 er det lagt opp til en reduksjon på ca. 9 MNOK kr i driftsbudsjettet. Det legges i utgangspunktet opp til at alle deler av drifta skal bidra til å finne gode og varige innsparinger. Reduksjon i energiforbruk, kjemikalier og økt anleggsutnyttelse er de tiltakene som gir størst effekt. IVAR bruker Lean i sitt arbeid for kontinuerlig forbedring, og dette vil være et viktig verktøy også i omstillingsarbeidet.

3.2 Status og prioriterte oppgaver

3.2.1 Vann

Gjeldende hovedplaner for vannforsyning i byområdet og Jæren innebærer tre hovedtiltak:

- Økt kapasitet og utvidet vannbehandling på Langevatn
- Ny hovedvannkilde
- Hovedvannledning fra Langevatn til Tjensvoll

Det nye vannbehandlingsanlegget på Langevatn ble satt i ordinær drift juni 2021. De nye prosesstrinnene er ozonering og biofilter. Formålet er å redusere fargen i drikkevannet, redusere lukt og smak og øke den hygieniske sikkerheten i vannproduksjonen.

Vanninntakene er i Storevatn og Stølsvatn. Stølsvatn har et lite vannvolum og er derfor sårbar for økt tilførsel av humusstoffer og mikroorganismer i nedbørperioder. Storevatn er betydelig større og har en bedre og mer stabil vannkvalitet enn Stølsvatn. Begge kildene har tidvis, og spesielt om høsten, en forringet bakteriologisk vannkvalitet. Vannkildene er relativt grunne og har derfor høye sommertemperaturer. Storevatn og Stølsvatn (sammen med Romsvatn) vil på sikt ikke ha tilstrekkelig kapasitet til å dekke vannbehovet i tørrår.

I hovedplanarbeidet ble det lagt vekt på å finne en stor, dyp hovedvannkilde med tilstrekkelig kapasitet i mange år framover, med stabil og hygienisk sikker vannkvalitet og lav temperatur året rundt. Etter omfattende vurderinger ble konklusjonen at Birkelandsvatn er det beste alternativet. Etter en langvarig søknadsprosess gav Olje- og Energidepartementet i mai 2020 konsesjon til uttak av drikkevann fra Birkelandsvatn. Det pågår nå arbeid med reguleringsplan for adkomstveg og uttakspunkt i Bjerkeim kommune. Vi planlegger for oppstart av anleggsarbeidene i 2025 og at ny hovedvannkilde skal tas i bruk innen 2030, som samsvarer med ny, oppdatert prognose for vannforbruk framover.

Eksisterende hovedvannledning fra Langevatn til Tjensvoll ble etablert i 1997-1999. I Hovedplanen i 2013 ble det konkludert med at det må bygges hovedvannledning nr. 2 for å øke sikkerheten i vannforsyningen. 26 km av totalt 32 km av den nye hovedvannledningen er nå ferdig lagt, og anlegget forventes ferdigstilt våren 2025.

3.2.2 Avløp

Både Sentralrenseanlegg Nord-Jæren og Grødaland-anlegget har kapasitet til å motta mere substrater fra industri- og næringsvirksomheter for økt biogass-produksjon. Det jobbes aktivt i markedet for å inngå leveranseavtaler.

Med tiltak for å kildesortere mat- og hageavfallet som i dag leveres i brun dunk, blir det nå frigjort ytterligere kapasitet på Grødaland for å motta andre substrater. Fjerning av hageavfallet vil også bedre driftsbetingelsene på Grødaland-anlegget.

Det er en forutsetning at biogassanlegget på Grødaland skal dekke sitt energibehov med fornybar energi. Det pågår arbeid med ulike løsninger for dette.

For både SNJ og Grødaland er det gjennomført tiltak som har redusert energibruken og bedret klimaavtrykket, og flere tiltak er under planlegging.

Det er startet opp arbeid med ny hovedplan Avløp, som vil omfatte både transportsystem, avløpsrensing og slambehandling. Våre eierkommuner er representert i prosjektgruppen for at vi skal avveie ulike hensyn og velge de beste totalløsningene for framtida.

Nytt felles europeisk avløpsdirektiv forventes å medføre endringer i krav til norske avløpsanlegg, inkludert IVARs anlegg. Det er knyttet stor usikkerhet til hva kravene vil innebære, og hvilke frister som vil bli satt for oppfyllelse av kravene. Det er likevel grunn til å forvente at kravene vil utløse store investeringsbehov for de fleste norske avløpsanlegg, men på det nåværende tidspunkt er omfanget for IVARs del uavklart. IVARs eiere har fått en foreløpig skriftlig orientering om saken.

3.2.3 Gjenvinning

IVAR har et komplett system for mottak og behandling av avfall. Restavfall og papir ble frem til brannen i sommeren 2022 levert til vårt ettersorteringsanlegg på Forus. Etter dette blir mesteparten av avfallet levert til Forus energigjenvinning. Papir blir levert til mottak og pakking hos aktører i vår region, og sendt til et europeisk anlegg for materialgjenvinning. Våtorganisk avfall (matavfall) leveres til vårt biogassanlegg på Grødaland.

Alle kommunene opererer hentesystemer med egne dunker for restavfall, papir og organisk avfall. Enkelte kommuner har også henteordning for glass/metall og grovavfall. I 2023 har alle kommuner enten innført eller har under etablering separat kildesortering av hageavfall, i tråd med ny avfallsforskrift og IVARs beslutninger om å ikke ta imot hageavfall ved Grødaland.

Ettersorteringsanlegg bidro til å oppnå miljømål

Iht. statistikken for faktisk avfallhåndtering oppnådde regionen i 2020 en sorteringsgrad for sitt husholdningsavfall på 69,4 %, og en materialgjenvinningsgrad på 50,1 %.

I perioden fra ettersorteringsanlegget ble satt i drift i januar 2019 og frem til brannen i juli 2022 produserte anlegget stadig bedre, og utsorterer mer plast enn det innbyggerne selv klarte tidligere.

Den viktigste funksjonen til ettersorteringsanlegget var ta ut fossilt materiale som plast og metall fra restavfallet før det sendes til forbrenning og energigjenvinning. Dette reduserer utslippene knyttet til forbrenningen, og materialgjenvinningen reduserer bruk av jomfruelige materialer med tilhørende utslipp.

Basert på resultatene for første halvår 2022 er det blitt stipulert utsorteringsmengder for hele året, og den samlede klimaeffekten er beregnet. Den samlede effekten av utsortering av plast er beregnet til 30 000 tonn CO2 ekv, mens for papir og metall er den beregnet til 5 000 tonn. Dette tilsvarer utslippet fra om lag 21 000 biler.

Med ettersortering nærmet IVAR-kommunene seg oppnåelse av målet om 75% sorteringsgrad innen 2022 som IVAR kommunene har fastsatt i avfalls- og ressursplanen for IVAR-regionen. I tillegg var vi nær EU-målet om en materialgjenvinningsgrad på 55% som EU har satt for 2025. Dette viser at IVAR-kommunene har hatt en høyere måloppnåelse innenfor avfallshåndtering enn mange andre kommuner, og vesentlig høyere enn andre sentrale byområder det er naturlig å sammenligne seg med. Det er kjent at mange norske kommuner vil måtte gjøre omfattende tiltak for å innfri målet for materialgjenvinning i tide (snittet for landet er for tiden på 40%).

Ny avfallsforskrift trådte i kraft 1.1.2023 og innebærer et krav om 70 % utsortering av plast innen 2035. Dette målet vil vi oppnå dersom vi får ettersorteringsanlegget i full drift igjen. Utsortering av plast ved kildesorteringsordningen regionen hadde frem til 2018 var 25% i snitt for IVAR-kommunene. Det er dermed ikke sannsynlig at målene vil kunne nås uten ettersorteringsanlegg.

Anlegget inkluderte også et eget videreforedlingsanlegg for plast. Dette anlegget ble ikke skadet i brannen. Anlegget var enda ikke overtatt av IVAR fra leverandør på tidspunktet for brannen. Etter rengjøring og teknisk gjennomgang av anlegget etter brannen, vil overtakelsesprosessen sluttføres i løpet av 2023, og IVAR vil bli eier av anlegget. Anlegget var forutsatt å basere seg på, i all hovedsak, råstoff fra husholdningsavfallet, og var dermed planlagt som en del av IKS-driften. Innsikt i anleggstypen og tilhørende verdikjeder, gjør at en har lagt om driftsmodellen slik at anlegget vil spesialisere seg på en plastkvalitet, ikke tre, og vil dermed motta råstoff fra andre avfallseiere, i tillegg til husholdningsplast. En fremtidig driftssituasjon der anlegget får en vesentlig del av plastråstoffet fra det åpne markedet, gjør at styret har besluttet at anlegget skal overdras til IVAR Næring. IVAR Næring vil da kjøpe plastråstoff fra IKS'et sin restavfallssortering, i tillegg til det øvrige plastmarkedet.

Sammenlikning gebyr

IVAR kommunenes gjenvinningsgebyrer, målt opp mot de større byområdene i Norge, viser at vi fortsatt ligger godt an sammenlignet med byområdene, til tross for at vi allerede har tatt større kostnader enn de andre for å tilpasse oss nye miljømål. Målt mot snittet for alle landets kommuner er IVAR-kommunene omtrent på snittet.

Økning i selvkostpris for restavfall skyldes økning i forbrenningspris, samt bortfall av nedstrøms inntekter som følge av at en ikke sorterer i rene materialfraksjoner. Selvkostpris for rent matavfall er vesentlig redusert i 2024, mens pris for blanding hageavfall/våtorganisk har økt. Prisene reflekterer også behov for å redusere tidligere opparbeidet underskudd.

Gjenvinningsstasjoner

De bemannede gjenvinningsstasjonene på Forus og Sele er en stor suksess og har vært i drift i flere år og har en bruk langt utover de opprinnelige prognosene. Beliggenhet og fasiliteter tilsier at dette gir et meget godt tilbud til 90 % av befolkningen i IVAR-regionen.

Det er etablert et tilbud med bruktbutikk på gjenvinningsstasjonen der publikum kan levere brukbare ting i stedet for å kaste dem. Andre kan så kjøpe til en symbolsk pris eller hente det ut gratis. Dette er tiltak som er etterspurt av både eiere og publikum. Bruktbua har også høyere inntjening enn forutsatt. Potensialet for salg av ombruksvarer er langt større enn det vi i dag klarer å hente ut. Med bakgrunn i disse erfaringene etablerer IVAR i 2024 et ombrukssenter i leide lokaler på Lura. Sele gjenvinningsstasjon driftes fremdeles, og er viktig som avlastningsstasjon for Forus.

For tiden drifter IVAR Stavanger og Sandnes sine gjenvinningsstasjoner på Rennesøy, Finnøy og Forsand. IVAR driver også gjenvinningsstasjonene i Strand, Hjelmeland og Suldal.

Innsamling

IVAR har nå ansvar for innsamling av avfall i Strand, Hjelmeland og Suldal. Vi har også utvidet samarbeidsavtale med Time (forlenget til 2025) og Kvitsøy om drift av renovasjonstjenester.

Utfordringer

- Brannen ved ettersorteringsanlegget på Forus i juli 2022 har satt anlegget ut av spill. Arbeidet med verdisikring og gjenoppbygging vil pågå de neste to-tre årene, og det er foreløpig lagt opp til at et nytt anlegg kan være i drift i 2026.
- Forus energigjenvinning er regionens største enkeltkilde for CO2 utslipp, og representantskapet har i vedtak besluttet at IVAR skal se på muligheten for å etablere et anlegg for fjerning av CO2 fra forbrenningsanleggene på Forus. Dette vil være en stor investering og krever stor grad av støtte fra nasjonalt hold. Tiltak er i tråd med IVARs egne planer og visjoner. Forus energigjenvinning jobber med å realisere prosjektet. Det er avklart at den mest realistiske tomteplasseringen er på arealet for dagens gjenvinningsstasjon, og det er klargjort at dagens gjenvinningsstasjon kan flyttes til et nærliggende areal på Forus.
- IVAR arbeider med løsninger for å videreforedle hageavfallskompost og biorest fra Grødalaland til jordblandinger.
- Innsamlingen av matavfall inkluderer en hel del hageavfall. Hageavfallet skaper problemer for biogassprosessen og for anlegget på Grødalaland. Ny avfallsforskrift stiller krav om kildesortering av matavfall og hageavfall fra 2023. Nye kildesorteringsordninger er etablert i kommunene i 2023, og prisdifferensiering av avfallsleveranser med og uten hageavfall blir innført fra 2024.

ØKONOMIPLAN FOR 2024 - 2028

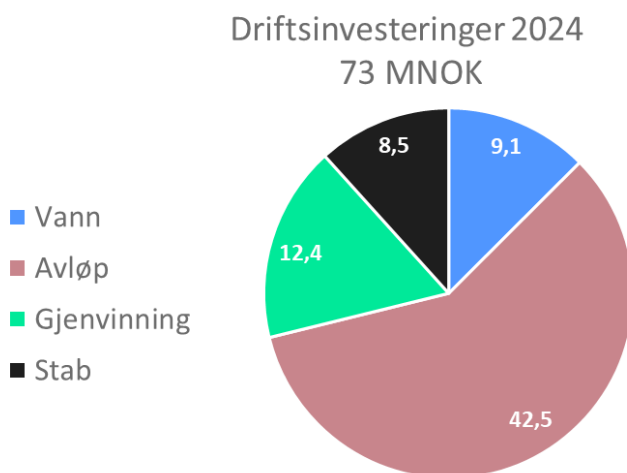
3.3 Forutsetninger

3.3.1 Investering

Investeringene blir nærmere presentert i forbindelse med hvert hovedområde under. Tabellen nedenfor viser en hovedoversikt, fordelt på vann, avløp, gjenvinning og felles:

SELVKOST					
INVESTERINGER	2024	2025	2026	2027	2028
VANN	378 580 000	190 000 000	190 000 000	200 000 000	196 500 000
AVLØP	108 515 000	24 000 000	24 000 000	150 000 000	198 600 000
GJENVINNING	62 920 000	50 000 000	50 000 000	0	0
FELLES	8 485 000	0	0	0	0
TOTALT	558 500 000	264 000 000	264 000 000	350 000 000	395 100 000

Fra budsjettarbeidet for 2024 fremkommer det et større behov for investeringer i drift i form av oppgraderinger av anlegg og vedlikehold (erstatning), som aktiveres som investeringer i regnskapet. Disse driftsinvesteringer blir ikke planlagt over flere år frem i tid og investeringsbehovet er dermed litt uforutsigbar. For 2024 utgjør driftsinvesteringer 73 MNOK, som er 13% av det totale investeringsbudsjettet.

Det presiseres at noen av prosjektene som er lagt inn bygger på kalkyler. Detaljprosjektering viser ofte at endelig tall kan bli justert. Det er derfor en del usikkerhet til investeringsbeløpene utover i planperioden. Ved rullering av økonomiplanen kan det dessuten oppstå nye investeringsbehov.

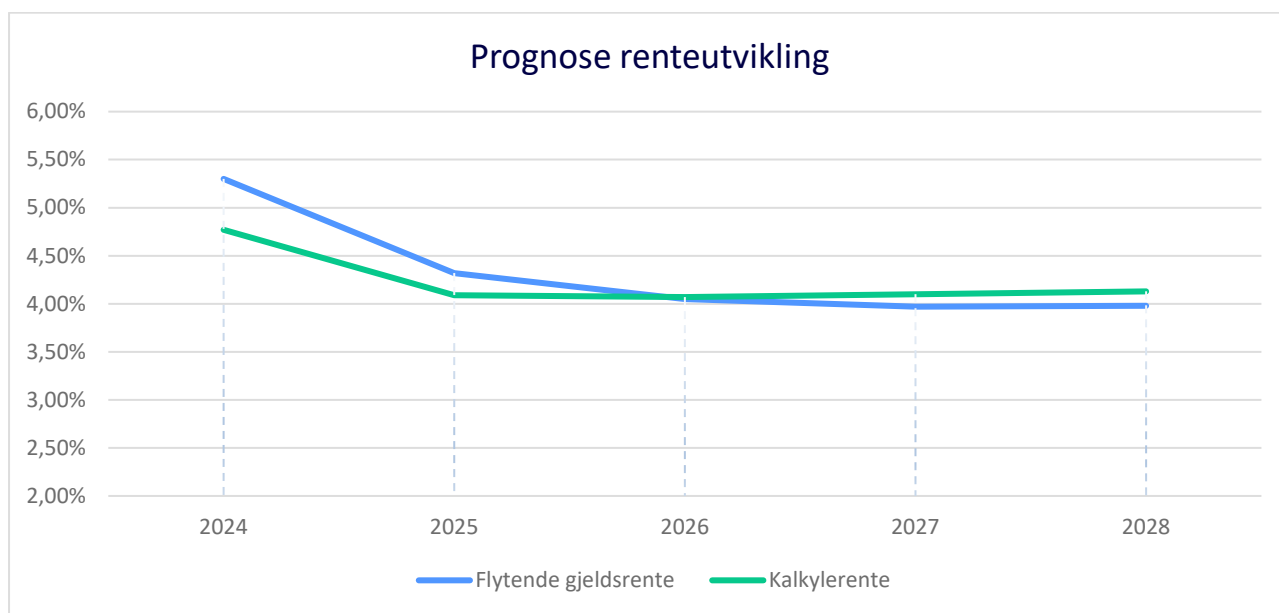
3.3.2 Finansiering og renteutvikling

Alle nye investeringer er forutsatt finansiert med lån. Total lånegjeld vil ved årsskiftet 2023/2024 være på ca. 5,3 mrd. kroner, for så å øke i perioden. IVAR er altså i stor grad påvirket av rentenivået.

I økonomiplanen er det budsjettet med rentekostnader på lånegjeld med flytende rente ut fra følgende nivåer:

	2024	2025	2026	2027	2028
Flytende gjeldsrente	5,30 %	4,32 %	4,05 %	3,97 %	3,98 %
Kalkylerente	4,77 %	4,09 %	4,07 %	4,10 %	4,13 %
Avvik	0,53 %	0,23 %	-0,02 %	-0,13 %	-0,15 %

Gjelds- og likviditetsforvaltning skjer i tråd med IVARs finansreglementet. I henhold til forskrift og retningslinjer for selvkost, er det benyttet 5 års swap-rente pluss 0,5 % for beregning av kalkylerente som belastes prisgrunnlaget. IVARs rentekostnader på lånegjeld (3 mnd. Nibor + ca. 0,55 % margin) forventes å være høyere enn kalkylerenten i 2024. Så tilsier prognosen at lånegjeldsrenten vil gå ned i 2025, men fortsatt ligge noe over kalkylerenten. Differansen mellom kalkylerente og lånegjeldsrenter balanseres mot et rentefond under opptjent egenkapital. Gjeldende prognoser tilsier at forholdet mellom kalkylerente og rentekostnader vil utvikle seg slik:

IVARs investeringer lånefinansieres, og økonomiplanen tilsier gjeldsutvikling slik det framgår nedenfor. IVAR har tilpasset investeringene til kommunenes vedtak om låneramme på kr 6 mrd.

Utvikling gjeld og avdrag	2024	2025	2026	2027	2028
GJELD PR. 1.1.	5 122 599 000	5 496 226 973	5 708 664 973	5 739 438 973	5 824 601 973
NYE LÅN	594 349 973	410 000 000	264 000 000	350 000 000	445 100 000
AVDRAG	220 722 000	197 562 000	233 226 000	264 837 000	302 904 000
GJELD PR. 31.12.	5 496 226 973	5 708 664 973	5 739 438 973	5 824 601 973	5 966 797 973
SNITT	5 309 412 987	5 602 445 973	5 724 051 973	5 782 020 473	5 895 699 973

Nye lån i 2024 inkluderer også del av godkjent 2023-låneopptak som forskyves til 2024 som følge av forskjøvet framdrift i store investeringsprosjekter. Dette utgjør ca 236 MNOK.

Det viser seg at økte rentekostnader samt økt fremtidig investerings- og vedlikeholdsbehov på anleggene vil gjøre at IVAR nærmer seg grensen på låneramme på NOK 6 mrd i 2028.

Sett ift. renteprogosene for et år siden gjør de nye, høyere prognosene at prisgrunnlaget belastes med høyere kalkylerente sammenlignet med forrige økonomiplan.

3.3.3 Driftsnivå

Det er i utgangspunktet lagt til grunn en årlig generell pris- og lønnsvekst på 3,4 % i 2024 og ca. 3,15 % i resten av planperioden for driftskostnader og driftsinntekter. Det ble i 2021 startet en omstillingsprosess med effektiviseringskrav på 6 MNOK for 2021 og 2022, og 11MNOK for 2023. Omstillingsarbeidet videreføres i 2024 med et ytterligere effektiviseringskrav på 9 MNOK.

3.3.4 Befolkningsutvikling

En del av inntektsforutsetningene i økonomiplanen er knyttet til antall innbyggere. I tråd med prognoser fra SSB er følgende befolkningsutvikling lagt til grunn:

	2024	2025	2026	2027	2028
Antall innbyggere	359 070	360 969	362 926	364 933	366 966

3.3.5 Selvkostpriser

Kommunene har anmodet IVAR om å klargjøre priser for selvkosttjenester tidlig på høsten, slik at de rekker å ta høyde for endringer i IVARs priser i kommunenes egne økonomiplaner. Dette innebærer at IVAR forskutterer sine priser før detaljene i egen økonomiplan er klarlagt. Årsresultatet for selvkostområdene blir dermed et resultat av prisanslag formidlet til kommunene i begynnelsen av september. Denne praksisen har vært mer krevende denne høsten, på grunn av store endringer i prognoser for investeringer, rentenivå og strømpris.

IVARs selvkostpriser øker i 2024 sett i forhold til 2023. Dette skyldes i hovedsak tre forhold:

1. Økte rentesatser
2. Høyere lønns- og prisvekst i markedet
3. Tidligere års overskudd for vann og avløp er brukt opp og kan ikke brukes til å holde gebyrene lavere enn det årlig selvkost skulle tilsi, slik det ble gjort for 2021 og 2022.

Vann- og avløpsprisene ble i 2021 og 2022 videreført på samme nivå som 2020-nivå ved bruk av overskudd på selvkostfond. Økte strøm- og rentekostnader gjør at akkumulert overskudd for vann og avløp ble brukt opp i løpet av 2022. Det ble derfor nødvendig med en betydelig prisøkning i 2023. I 2024 fortsetter høye renter, på et enda høyere gjeldsnivå, å påvirke prisene. Det forventes at strømprisene i 2024 blir lavere enn i 2023, som gjør at blant annet at avløpsprisene i 2024 går ned, sammenlignet med 2023.

Vann, avløp og gjenvinning for husholdningene drives etter selvkostprinsippet og IVAR har begrenset mulighet til å opparbeide fond for denne virksomheten. Over- og underskudd skal tilbakeføres/inndeckes innen 3-5 år. Ideelt sett bør IVARs virksomhet planlegges med et mindre årlig overskudd for å sikre en tilfredsstillende likviditet. De siste årene har IVAR hatt god likviditet med et akkumulert overskudd innen vann og avløp som har balansert et tilsvarende underskudd for gjenvinning. Økonomiplan 2024 – 2028 legger opp til årlige overskudd, slik at man i løpet av planperioden skal gjenvinne en tilfredsstillende balanse mellom kostnader og inntekter.

Under de enkelte selvkostområdene nedenfor framgår forslag til priser for 2024, og hvilke signalpriser det legges opp til i planperioden.

3.4 Vann

Planlagte investeringer

INVESTERING VANN	2024	2025	2026	2027	2028	SUM	Prosj.totalt*
Diverse Investeringer Vann	9 080 000	0	0	0	0	9 080 000	9 080 000
Ny Råvannsforsyning	0	0	120 000 000	200 000 000	196 500 000	516 500 000	560 000 000
Ny Hovedvannledning Vest	300 000 000	142 000 000	0	0	0	442 000 000	1 500 000 000
Høydebasseng Håland	30 000 000	13 000 000	0	0	0	43 000 000	155 000 000
Trykkøkingsstasjon Strandastø	0	8 000 000	10 000 000	0	0	18 000 000	20 000 000
Oppgradering Dk-Anlegg Vann,	0	0	0	0	0	0	10 500 000
Forsyningsledning Røyneberg-H	0	25 000 000	30 000 000	0	0	55 000 000	70 000 000
Opprustning Dam Storevatn	30 000 000	70 000 000	30 000 000	0	0	130 000 000	140 000 000
Vannledning Øvre Barkvedveger	0	0	0	0	0	0	4 000 000
Utbedring Natrusteinfasade Lang	9 500 000	0	0	0	0	9 500 000	14 000 000
Oppgradering Elektro Anlegg Va	0	0	0	0	0	0	1 000 000
TOTALT VANN	378 580 000	258 000 000	190 000 000	200 000 000	196 500 000	1 223 080 000	2 483 580 000

* Prosjekt totalt er prosjektsum inkl. bevilgninger før eller etter planperioden 2024 - 2028.

Hovedfokus har vært å sikre fremdrift på prosjekt ny hovedvannledning Vest og arbeidet utføres ihht. planen. Det er også god fremdrift på Håland høydebasseng og ihht. plan. Opprustning Dam Storevatn ble påbegynt oktober 2023.

3.4.1 Priser

Prisen på vann beregnes ut ifra to faktorer; En variabel del som baserer seg på faktisk forbruk (fordelt pr. m³), og et fastledd som baserer seg på 40 % av de totale kostnadene (fordelt pr. innbygger).

Alle eierkommunene, bortsett fra Suldal, får vann fra IVAR. For kommende planperiode forutsettes det 42 200 000 m³ levert vann i 2024, som er 6% mindre enn i 2023. For øvrig et det estimert en lavere økning til 43 128 000 m³ i 2028 i takt med forventet innbygger økning. Historikk og prognose viser følgende signalpriser i planperioden:

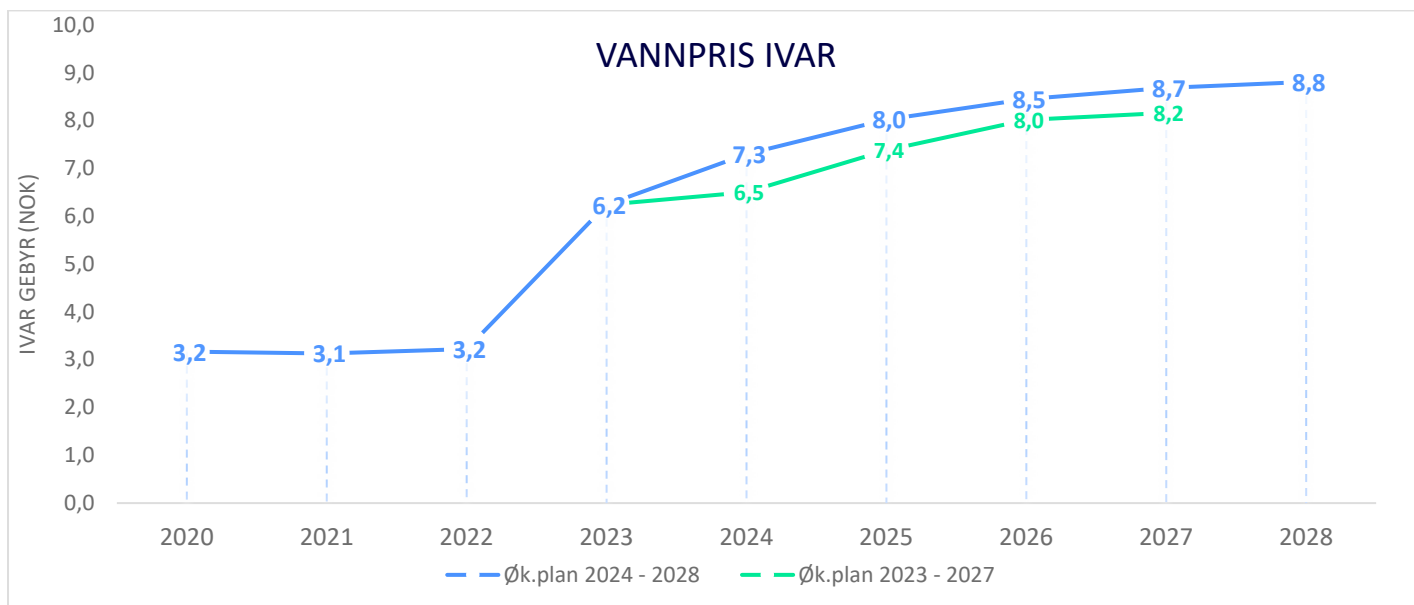
VANNPRIS	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Variabel pris pr. m3	1,88	1,88	1,88	3,74	4,37	4,80	5,06	5,20	5,27
Fastledd pr. innbygger	169	169	169	314	342	376	396	407	413

Prisene har de siste årene ligget flatt og under årlig selvkostpris ved bruk av tidligere års overskudd. Fra og med 2023 hadde vi ikke lenger et overskudd å tære på. Økt rentenivå, og dermed kapitalkostnader av betydelige investeringer i planperioden, er hovedårsaken til at prisøkningen for vann er høyere i 2024 enn det som ble anslått i forrige økonomiplan.

Bruk av tidligere års overskudd har de siste årene bidratt til å holde prisene lavere enn det de årlige kostnadene skulle tilsi. Fra og med 2023 gjenspeiler prisene årlig selvkost.

Gebyrøkningen er nødvendig for å dekke inn forbedret vannkvalitet og økt leveringsikkerhet.

Omregnet til kr pr. m3 levert vann får vi en prisutvikling slik det framgår av grafen nedenfor.

3.4.2 Økonomisk prognose

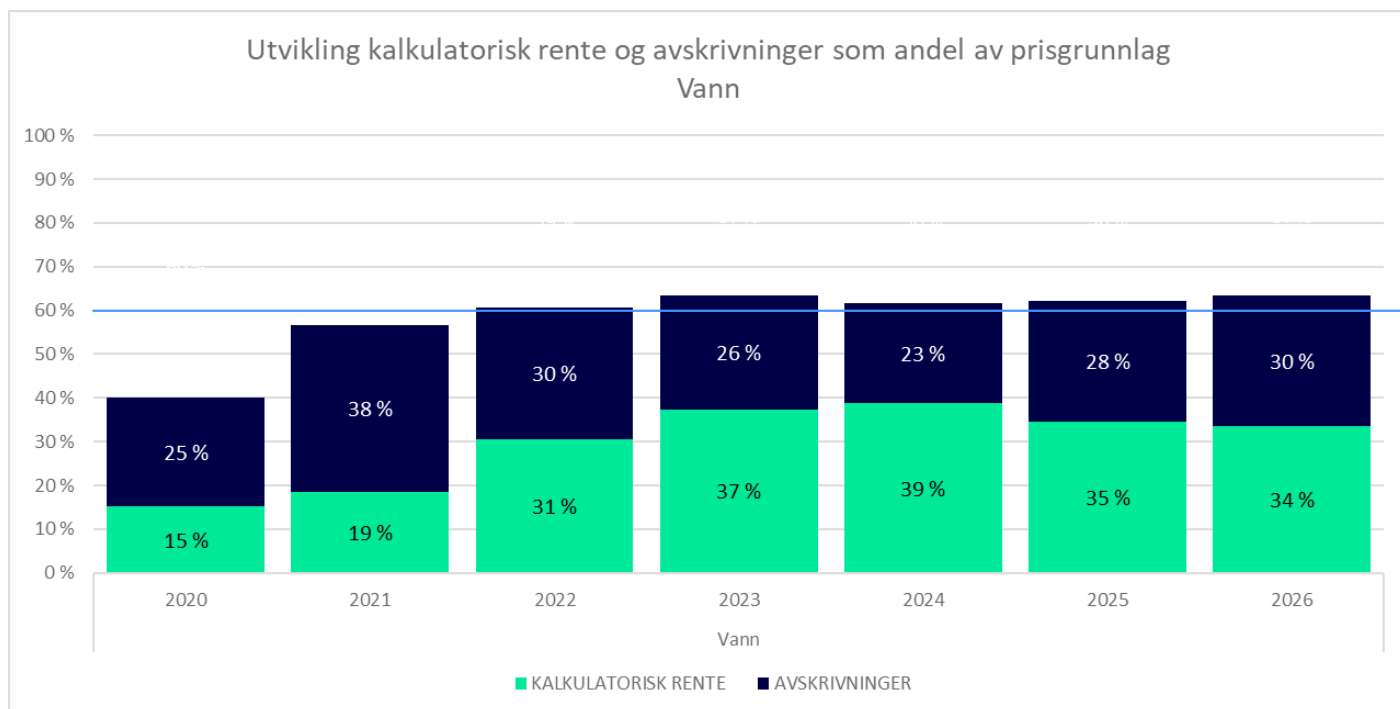
Følgende økonomiske utvikling forventes for hovedområde VANN:

VANN	2024	2025	2026	2027	2028
INNETEKTER	353 101 000	387 024 000	408 514 000	421 945 000	431 072 000
DRIFTSKOSTNADER	138 479 000	142 772 000	147 269 000	151 908 000	156 693 000
AVSKRIVNINGER	83 247 000	103 993 000	119 427 000	124 225 000	124 500 000
FINANSKOSTNADER	140 465 000	130 258 000	134 818 000	138 811 000	142 879 000
RESULTAT	-9 090 000	10 001 000	7 000 000	7 001 000	7 000 000

Ny hovedvannforsyning og ny råvannskilde er hovedårsaker til økning i avskrivninger og finanskostnader i tillegg til at rentenivået øker. Dette fører til et forventet underskudd i 2024, til tross for en økning i vannpris og et tidligere akkumulert underskudd som må dekkes inn. Det legges opp til et mindre årlig overskudd for å redusere akkumulert underskudd og kunne håndtere utfordret forhold og styrke selskapets likviditet.

Kalkulatorisk rente og avskrivninger har alltid utgjort en betydelig andel av prisgrunnlaget til Vann. Derfor blir vannprisen i større grad påvirket av økte renter og investeringer, sammenlignet med avløp og gjenvinning som har en større andel av driftskostnader i sitt kostnadsgrunnlag. En naturlig utvikling hadde vært å sett en voksende andel av driftskostnader over tid, på grunn av prisveksten. Investeringer og økte rentenivåer motarbeider denne utviklingen.

Tabellen nedenfor viser at kalkulatorisk rente og avskrivninger utgjør mer enn 60% av prisgrunnlaget for vann, som er en økning på ca. 5 prosentpoeng fra 2020 nivået. Lavere forventet rentenivå i fremtiden demper utviklingen av kalkulatorisk rente litt i fremtiden, mens ferdigstilling av hovedvannledningen i 2025 bidrar til økte avskrivninger.

3.5 Avløp

3.5.1 Planlagte investeringer

INVESTERING AVLØP	2024	2025	2026	2027	2028	SUM	Prosj.totalt*
Diverse Investering Strand/Hjelm	925 000	0	0	0	0	925 000	925 000
Grytnes Og Tau Avløpsrenseanl	0	0	0	100 000 000	123 500 000	223 500 000	240 000 000
Lukthåndtering Snj	37 000 000	0	0	0	0	37 000 000	45 000 000
Forbikjøringslomme Fv44 Grøda	0	5 000 000	0	0	0	5 000 000	8 000 000
Oppgradering Biogassanlegget	5 000 000	29 000 000	10 000 000	0	0	44 000 000	50 000 000
Overføringsanlegg Nærbø - Grø	15 000 000	50 000 000	14 000 000	0	0	79 000 000	81 000 000
Ledningsanlegg Vik-Bryne	0	0	0	50 000 000	75 100 000	125 100 000	130 000 000
Buffertank Snj	0	15 000 000	0	0	0	15 000 000	25 000 000
Ree Målestasjon	3 000 000	0	0	0	0	3 000 000	3 000 000
Utbedring Utslippsledning Bore	3 000 000	0	0	0	0	3 000 000	3 000 000
Ombygging Spillvannsledning Va	2 000 000	0	0	0	0	2 000 000	2 000 000
Ny Råtnetank Biogassanlegget,	1 000 000	0	0	0	0	1 000 000	1 000 000
Investeringer SNJ	19 540 000	0	0	0	0	19 540 000	19 540 000
Investeringer Regionale Rensea	22 050 000	0	0	0	0	22 050 000	22 050 000
TOTALT	108 515 000	99 000 000	24 000 000	150 000 000	198 600 000	580 115 000	630 515 000

* Prosjekt totalt er prosjektsum inkl. bevilgninger før eller etter planperioden 2024 - 2028.

Prosjektet *Lukthåndtering SNJ* er en nødvendig oppgradering av ventilasjonssystemet, for å forbedre helse-, miljø- og sikkerhetsutfordringene og å ivareta et trygt arbeidsmiljø. Lukthåndteringsprosjektet har også til hensikt å redusere lokal spredning til omgivelsene, ikke minst Mekjarvik næringsområde.

Prosjektene *Buffertank SNJ* og *Oppgradering biogassanlegg SNJ* utløses både av IKS-tjenestene og delvis også av IVARs ambisjon om å motta næringssubstrater for å kunne utnytte ledig kapasitet på Sentralrenseanlegget for Nord-Jæren. Dette vil også kunne bidra til bedre prosesser og økt biogassproduksjon for videresalg eller egenbruk. Alle drifts- og kapitalkostnader knyttet til næringsaktiviteten vil imidlertid bli belastet næring.

3.5.2 Priser

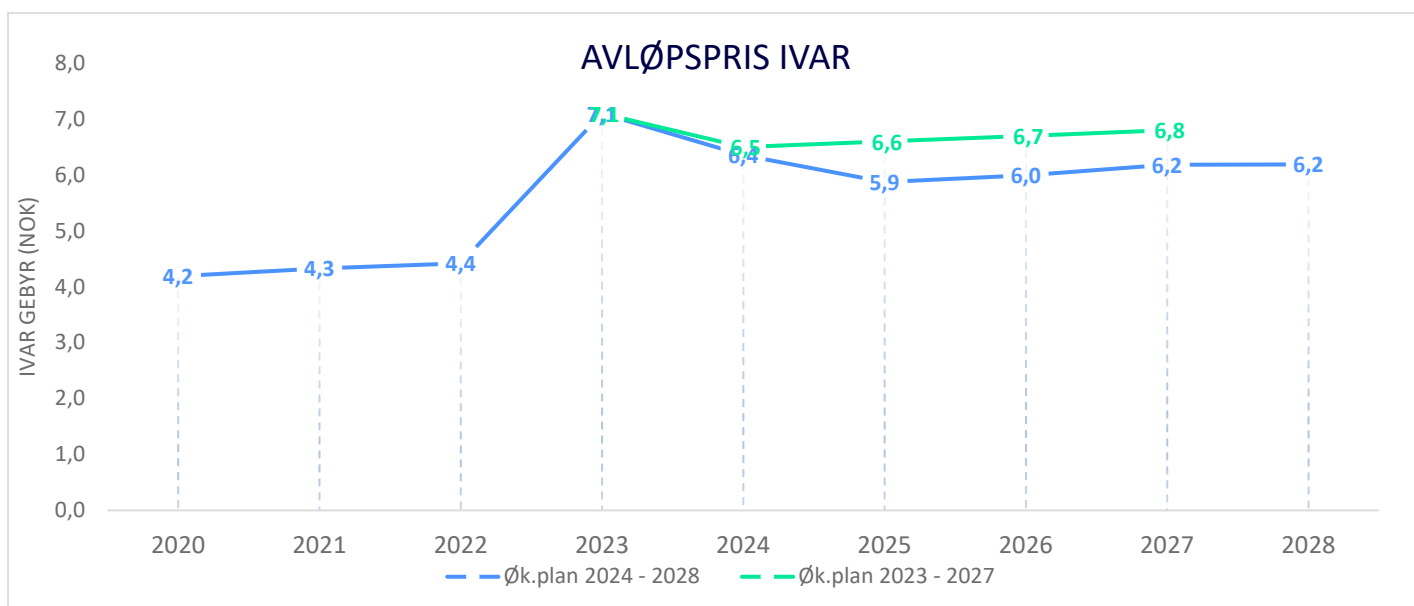
Prisen på avløp beregnes ut ifra to faktorer. En variabel del som baserer seg på faktisk behandlet mengde (fordelt pr. m³), og et fastledd som baserer seg på 40 % av de totale kostnadene (fordelt pr. innbygger).

Alle eierkommunene får sitt avløp behandlet av IVAR, med unntak av Kvitsøy og Suldal. På grunnlag av analyse av mottatt avløpsvann i 2022 og de siste foregående årene forutsettes det 52 000 000 m³ for hele planperioden. Forventet mottak av avløpsvann er vanskelig å anslå fordi mengdene i stor grad påvirkes av nedbørsmengder. Historikk og prognose viser følgende signalpriser i planperioden:

AVLØPSPRIS	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Variabel pris pr. m3	2,60	2,60	2,61	4,29	3,81	3,52	3,60	3,71	3,71
Fastledd pr. innbygger	271	271	272	416	369	339	344	353	351

Prisene har de siste årene ligget flatt og under årlig selvkostpris ved bruk av tidligere års overskudd. I 2023 hadde IVAR ikke lenger et overskudd å tære på og i tillegg måtte vi ta høyde for en stor økning i strøm- og rentekostnader. Prosessanlegg og pumpestasjoner har i stor grad strøm som energikilde, og avløpsprisene er derfor spesielt følsomme for høyere eller lavere strømpris. Prisene går derfor ned i 2024, fordi det legges til grunn lavere strømprisnivå litt fram i tid.

Omregnet til kr pr. m3 mottatt avløpsvann får vi en prisutvikling slik det framgår av grafen nedenfor.

3.5.3 Økonomisk prognose

Følgende økonomiske utvikling forventes for hovedområde Avløp:

AVLØP	2024	2025	2026	2027	2028
INNETEKTER	540 608 000	522 149 000	535 136 000	551 966 000	559 729 000
DRIFTSKOSTNADER	366 681 000	378 048 000	389 957 000	402 241 000	414 912 000
AVSKRIVNINGER	78 201 000	80 865 000	87 197 000	92 371 000	82 386 000
FINANSKOSTNADER	70 470 000	62 336 000	62 055 000	62 398 000	66 445 000
RESULTAT	25 256 000	900 000	-4 073 000	-5 044 000	-4 014 000

Driftskostnadene i 2024 er redusert med ca. 60 MNOK i forhold til sist økonomiplan fordi det forventes at strømprisene vil være lavere enn i 2023. På grunn av et større enn forventet overskudd i 2023, vil det bygges

opp et akkumulert overskudd ila 2024. Det er derfor mulig å holde prisen nokså stabil fra 2025 og utover planperioden, som resulterer i et underskudd fra 2026 og utover i planperioden.

3.6 Gjenvinning

3.6.1 Planlagte investeringer

INVESTERING GJENVINNING	2024	2025	2026	2027	2028	SUM	Prosj.totalt*
Investering, Forus & Sele	1 870 000	0	0	0	0	1 870 000	1 870 000
Investering Regionale Gjenvinningstas	3 100 000	0	0	0	0	3 100 000	3 100 000
Investeringer Innsamling	2 700 000	0	0	0	0	2 700 000	2 700 000
Investeringer Grødalaland	4 250 000	0	0	0	0	4 250 000	4 250 000
Hogstad Avfallsanlegg	500 000	0	0	0	0	500 000	500 000
Garderobe Og Kontor Forus Gj.V.St.	5 000 000	0	0	0	0	5 000 000	16 000 000
Oppgradering Elektro Hogstad	500 000	0	0	0	0	500 000	2 500 000
Ombrukscenter Forus	8 000 000	0	0	0	0	8 000 000	9 000 000
Gjennoppbygging Esa	20 000 000	50 000 000	50 000 000	0	0	120 000 000	120 000 000
Ny Gjenvinningsstasjon Forus-Planlegg	2 000 000	3 000 000	0	0	0	5 000 000	5 000 000
Slurrytanker Matavfall Grødalaland	15 000 000	0	0	0	0	15 000 000	1 000 000
TOTALT	62 920 000	53 000 000	50 000 000	0	0	165 920 000	165 920 000

I økonomiplan er det lagt inn 62,9 MNOK nye investeringer for 2024. Ca 20 MNOK er knyttet til forbedret brannsikring ved ettersorteringsanlegget (ESA), Ombrukscenter og bedring av garderobeforhold for ansatte ved gjenvinningsstasjonen er noen av de mindre prosjektene. 2 MNOK kr er satt av til planlegging av ny gjenvinningsstasjon, hvor flytting er identifisert til å være tidskritisk i forhold til planlegging av karbonfangstanlegg.

Prosjekt slurrytanker Matavfall Grødalaland er knyttet til en reklamasjonssak mot leverandør. Kostnadsoverslaget er basert på forventning om utskiftning av slurrytanker og vil utredes ytterligere.

For 2025 og 2026 er det lagt inn ytterligere 50 MNOK hvert år til ESA, samt 3 MNOK til planlegging ny gjenvinningsstasjon Dette er basert på grove overslag på kostnader til forbedret brannsikring med mer som ikke dekkes av forsikringsoppkjøret.

3.6.2 Priser

Prisene innen gjenvinning beregnes så langt det er mulig ut fra selvkost pr. fraksjon. Farlig avfall og drift av gjenvinningsstasjonene fordeles med et fastledd pr. innbygger. Fastleddet som skal dekke gjenvinningsstasjonene vil bli fordelt etter faktisk bruk av innbyggerne fra hver kommune (bruksundersøkelse gjennomføres tre ganger årlig).

Prising av ulike fraksjoner bestemmes av en lang rekke variabler. Dette kan være direkte kostnader, miljøhensyn, markedsforhold, offentlige krav, m.m. Enkelte fraksjoner, som papir, treflis og metall kan variere kraftig fra år til år, mens de store fraksjonene som restavfall og våtorganisk leveres på langsiktige avtaler eller drives i egenregi.

Gjenvinningspriser 2024 og anslag for 2025 - 2028:

Tabellen nedenfor viser prognose for de største fraksjonene som faktureres kommunene frem til 2028:

NOK/tonn	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Restavfall	2 000	2 194	2 038	2 300	2 440	2 590	2 750	2 920
CO2-avgift		106	262	484	500	400	400	400
Restavfall inkl. CO2-avgift		2 300	2 300	2 784	2 940	2 990	3 150	3 320
Våtorganisk m/ forbehandling	2 000	2 200	2 400	2 800	2 890	2 980	3 070	3 170
Matavfall			2 400	1 500	1 550	1 600	1 650	1 700
Papir	-100	0	-100	200	200			
Plast	-50	-50	-300	-300	-300			
Glass/metall	195	200	205	230	240	250	260	270
Gjenvinningsstasjon (kr/m3)	140	140	145	145	145	150	150	150
Gjenvinningsstasjon hageavfall	0	0	0	0	0	0	0	0
Farlig avfall (kr/innbygger)	20	21	21	22	22	23	23	23
Hageavfall	550	565	582	653	670	690	710	730
Grovavfallsinnsamling restavfall inkl CO2	1 600	1 645	1 693	2 084	2 150	2 220	2 290	2 360
Grovavfallsinnsamling kildesortert	580	596	613	632	650	670	690	710
Drift gjenvinningsstasjoner	36 592 000	37 616 000	40 726 000	45 223 000	46 624 910	48 093 590	49 608 540	51 171 210

Fra og med 2022 er det innført CO2-avgift for forbrenningsanlegg. Avgiften blir direkte viderefakturert til kommunene. Det er knyttet usikkerhet til CO2-avgiften og eventuelle endringer i prisen innen 2024 vil bli tatt hensyn til i faktureringen.

Det er gitt signaler om årlig økning i CO2-avgiften også videre, derfor ble det lagt inn jevn økning. Som følge av ettersorteringsanleggets utsortering av plast og redusert klimagasseffekt ved forbrenning, har IVAR fått en rabatt på CO2-avgiften på 52 %. Som det framgår av tabellen, reduseres CO2-avgiften i 2026 fordi vi legger til grunn at vi igjen vil oppnå rabatt for IVAR-avfallet som følge av stor grad av utsortert plast når ettersorteringsanlegget forventes å være i drift igjen.

Behandlingskostnaden for restavfall til forbrenning går opp i 2024, samtidig som det fortsatt er et akkumulert underskudd på gjenvinning som må dekkes inn. For øvrig er det en endring i prisstruktur for våtorganisk/hageavfall med forbehandling og rent matavfall i 2024. IVAR har samarbeidet med kommunene om fjerning av hageavfall fra brun dunk.

Kommunene faktureres for drift av gjenvinningsstasjonene på Forus og Sele, siden brukerbetaling kun dekker ca. 1/3 av kostnaden.

3.6.3 Økonomisk prognose

Følgende økonomiske utvikling forventes for hovedområde Renovasjon:

GJENVINNING	2024	2025	2026	2027	2028
INNTEKTER	404 564 000	422 755 000	439 222 000	456 657 000	474 642 000
DRIFTSKOSTNADER	328 320 000	338 498 000	349 161 000	360 160 000	371 505 000
AVSKRIVNINGER	20 755 000	22 342 000	21 723 000	23 183 000	26 275 000
FINANSKOSTNADER	36 018 000	37 315 000	38 156 000	38 577 000	37 887 000
RESULTAT	19 471 000	24 600 000	30 182 000	34 737 000	38 975 000

Brannen på ettersorteringsanlegget på Forus 22.07.2022 gjør at håndtering av restavfall gjøres uten maskinell sortering. Dette gir lavere driftskostnader, men på den annen side reduseres også inntektssiden.

I økonomiplanen legger vi til grunn oppstart av gjenoppbygget sorteringsanlegg i 2026. Det er gjort konservative anslag for de økonomiske prognosene ifm. oppstart av det nye sorteringsanlegget.

Innen renovasjon/gjenvinning er det de siste årene opparbeidet et underskudd som følge av oppstart av ettersorteringsanlegget på Forus og matavfallsbehandling på Grødalaland. Det må dekkes inn i samsvar med

regelverket for selvkostfinansiering. Det er derfor lagt inn økning i prisene for drift gjenvinningsstasjoner, restavfall og matavfall.

Som det framgår av tabellen ovenfor legges det opp til overskudd de kommende årene, slik at man i slutten av planperioden vil ha dekket inn akkumulert underskudd og opparbeidet et visst overskudd for selvkostområde renovasjon. Markedsmessige forhold og avfallsmengder vil imidlertid påvirke gebyrutviklingen som vil bli vurdert nøye i årene som kommer.

3.7 Kommune-VAR og næring

Kommune-VAR

IVAR har i flere år hatt avtale om utvidet samarbeid innen vann, avløp og gjenvinning med noen av eierkommunene. For tiden gjelder det Strand, Hjelmeland og Kvitsøy kommune.

Det dreier seg om både drift og gjennomføring av investeringsprosjekter som viderefaktureres i sin helhet. Dette er utskilt fra IVARs kjernevirksomhet, slik det framgår av oppsummeringen av økonomiplanen nedenfor.

KOMMUNE-VAR	2024	2025	2026	2027	2028
DRIFTSINNTEKTER	37 094 000	38 244 000	39 449 000	40 692 000	41 974 000
DRIFTSKOSTNADER	37 094 000	38 244 000	39 449 000	40 692 000	41 974 000
RESULTAT KOMMUNE-VAR	0	0	0	0	0

Næring

IVAR mottar avfall og ulike substrater fra næringslivet, og denne delen skal inntekts- og kostnadmessig skilles ut fra selvkostdelen og føres på resultatområde for næring. Datterselskapet IVAR Næring AS er selskapet som fakturerer næringslivskundene. Det er imidlertid IVAR IKS som utfører tjenestene til næring på IKSets anlegg. Kostnadene knyttet til næringsvirksomheten viderefaktureres IVAR Næring AS gjennom avtaler i tråd med aksjelovens bestemmelser. Næringsaktiviteten i IVAR IKS framgår særskilt i hovedoversikten.

Det forventes en betydelig økning i aktivitet knyttet til håndtering av næringsavfall på grunn av inngåtte avtaler.

NÆRING	2024	2025	2026	2027	2028
DRIFTSINNTEKTER	46 590 000	48 034 000	49 547 000	51 108 000	52 718 000
DRIFTSKOSTNADER	43 543 000	44 893 000	46 307 000	47 766 000	49 271 000
RESULTAT NÆRING	3 047 000	3 141 000	3 240 000	3 342 000	3 447 000

3.8 IVAR – Renovasjon Ryfylke

IVAR Renovasjon Ryfylke har ansvar for renovasjon og gjenvinning for kommunene Suldal, Hjelmeland og Strand. Renovasjonsordningen for disse kommunene organiseres som et eget selvkostområde.

RENOVASJON RYFYLKE	2024	2025	2026	2027	2028
DRIFTSINNEKTER	83 912 000	96 498 528	99 538 000	99 537 553	99 537 567
DRIFTSKOSTNADER	80 423 000	82 916 000	85 528 000	88 222 000	91 001 000
AVSKRIVNINGER	3 483 000	3 614 000	3 307 000	2 819 000	2 693 000
KALKULATORISK RENTE	1 611 000	1 323 000	1 157 000	1 004 000	849 000
RESULTAT RENOVASJON RYFYLKE	-1 605 000	8 645 528	9 546 000	7 492 553	4 994 567
BALANSEFØRING SELVKOSTFOND	1 605 000	-8 645 528	-9 546 000	-7 492 553	-4 994 567
RESULTAT ETTER BALANSEFØRING	0	0	0	0	0

IVAR – Renovasjon Ryfylke har hatt en kostnadsøkning de siste årene på grunn av nye sorteringsordninger i innsamlingen med utplassering av flere dunker. I tillegg kommer økte strøm- og rentekostnader, samt høy generell prisøkning som også treffer IVAR. Resultatet av disse forholdene er at det er opparbeidet et akkumulert underskudd. For å håndtere disse økonomiske utfordringene er det foreslått at renovasjonsgebyret for husholdningsabonnenter økes med 15% i 2025. Den planlagte økning på 6% for 2024 sett i forhold til 2023 er ikke nok for å dekke økte finanskostnader og felleskostnader i 2024. Det forventes at det akkumulerte underskudd for selvkostområdet Renovasjon Ryfylke kan dekkes inn ila 2026 basert på den planlagte gebyrutviklingen og kostnadsutviklingen. Se også egen gebysak for Renovasjon Ryfylke.

4 OPPSUMMERING AV ØKONOMIPLAN 2024 – 2028

SELVKOST					
INVESTERINGER	2024	2025	2026	2027	2028
VANN	378 580 000	190 000 000	190 000 000	200 000 000	196 500 000
AVLØP	108 515 000	24 000 000	24 000 000	150 000 000	198 600 000
GJENVINNING	62 920 000	50 000 000	50 000 000	0	0
FELLES	8 485 000	0	0	0	0
TOTALT	558 500 000	264 000 000	264 000 000	350 000 000	395 100 000
DRIFTSINNTEKTER	2024	2025	2026	2027	2028
VANN	353 101 000	387 024 000	408 514 000	421 945 000	431 072 000
AVLØP	540 607 000	522 149 000	535 136 000	551 966 000	559 729 000
GJENVINNING	404 564 000	422 755 000	439 222 000	456 657 000	474 642 000
TOTALT	1 298 272 000	1 331 928 000	1 382 872 000	1 430 568 000	1 465 443 000
DRIFTSKOSTNADER	2024	2025	2026	2027	2028
VANN	138 479 000	142 772 000	147 269 000	151 908 000	156 693 000
AVLØP	366 681 000	378 048 000	389 957 000	402 241 000	414 912 000
GJENVINNING	328 320 000	338 498 000	349 161 000	360 160 000	371 505 000
TOTALT	833 480 000	859 318 000	886 387 000	914 309 000	943 110 000
AVSKRIVNINGER	2024	2025	2026	2027	2028
VANN	83 247 000	103 993 000	119 427 000	124 225 000	124 500 000
AVLØP	78 201 000	80 865 000	87 197 000	92 371 000	82 386 000
GJENVINNING	20 755 000	22 342 000	21 723 000	23 183 000	26 275 000
TOTALT	182 203 000	207 200 000	228 347 000	239 779 000	233 161 000
KALKULATORISK RENTE	2024	2025	2026	2027	2028
VANN	140 465 000	130 258 000	134 818 000	138 811 000	142 879 000
AVLØP	70 470 000	62 336 000	62 055 000	62 398 000	66 445 000
GJENVINNING	36 018 000	37 315 000	38 156 000	38 577 000	37 887 000
TOTALT	246 953 000	229 909 000	235 029 000	239 786 000	247 211 000
RESULTAT SELVKOST	2024	2025	2026	2027	2028
VANN	-9 090 000	10 001 000	7 000 000	7 001 000	7 000 000
AVLØP	25 255 000	900 000	-4 073 000	-5 044 000	-4 014 000
GJENVINNING	19 471 000	24 600 000	30 182 000	34 737 000	38 975 000
SELVKOSTRESULTAT	35 636 000	35 501 000	33 109 000	36 694 000	41 961 000
BRUK AV TIDL. ÅRS OVERSKUDD	0	0	4 073 000	5 044 000	4 014 000
OPPBYGGING OVERSKUDD	-25 214 861	-900 000	0	-10 647 175	-45 975 000
OPPBYGGING UNDERSKUDD	9 090 000	0	0	0	0
INNDEKNING AV TIDL. ÅRS UNDEF	-19 511 139	-34 601 000	-37 182 000	-31 090 825	0
SELVKOST ETTER BALANSEFØRI	0	0	0	0	0

KOMMUNE-VAR	2024	2025	2026	2027	2028
DRIFTSINNTEKTER	37 094 000	38 244 000	39 449 000	40 692 000	41 974 000
DRIFTSKOSTNADER	37 094 000	38 244 000	39 449 000	40 692 000	41 974 000
RESULTAT KOMMUNE-VAR	0	0	0	0	0

RENOVASJON RYFYLKE	2024	2025	2026	2027	2028
DRIFTSINNTEKTER	83 912 000	96 498 528	99 538 000	99 537 553	99 537 567
DRIFTS- OG KAPITALKOSTNA	85 517 000	87 853 000	89 992 000	92 045 000	94 543 000
RESULTAT RENOVASJON RY	-1 605 000	8 645 528	9 546 000	7 492 553	4 994 567
BALANSEFØRING SELVKOSTI	1 605 000	-8 645 528	-9 546 000	-7 492 553	-4 994 567
RESULTAT ETTER BALANSE	0	0	0	0	0

NÆRING	2024	2025	2026	2027	2028
DRIFTSINNTEKTER	46 590 000	48 034 000	49 547 000	51 108 000	52 718 000
DRIFTSKOSTNADER	43 543 000	44 893 000	46 307 000	47 766 000	49 271 000
RESULTAT NÆRING	3 047 000	3 141 000	3 240 000	3 342 000	3 447 000

FINANSPOSTER	2024	2025	2026	2027	2028
RENTEUTGIFTER	-287 434 000	-242 170 000	-237 019 000	-234 442 000	-240 355 000
RENTEINNTEKTER	1 283 000	1 038 000	970 000	950 000	953 000
MOTPOST KALKYLERENTE	250 305 000	229 909 000	235 029 000	239 786 000	247 211 000
NETTO FINANSPOSTER	-35 846 000	-11 223 000	-1 020 000	6 294 000	7 809 000

RESULTAT IVAR IKS	-32 799 000	-8 082 000	2 220 000	9 636 000	11 256 000
--------------------------	--------------------	-------------------	------------------	------------------	-------------------

Vår visjon

Et samfunn
der ingenting
går til spille